

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті

ПСИХОТЕРАПИЯНЫҢ НЕГІЗГІ ӘДІСТЕРІ

Орындаған: Халкулова.М.Ш.

Қабылдаған:

Тобы: СТК-330

ЖОСПАР

- I КІРІСПЕ
- II НЕГІЗГІ БӨЛІМ
 - Психотерапия және оның мақсаты
 - Психотерапия модельдері
 - Психотерапияның клиникалық тәсілдері
- III ҚОРЫТЫНДЫ
- IV ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

Психотерапия

● **Психотерапия** – грек тілінен аударғанда «жанды емдеу» деген мағынаны білдіреді. «Психотерапия» - термині 1872 жылы Д.Тьюктың «иллюстарция»влияние разума на тело» - кітабында енгізіліп, 19 – ғасырдың аяғынан кең қолдана бастады. Ол ауырған адамға қайырымдылық мәселелері мен шараларын қарастырады. **Психотерапияның негізі** – логопедия (сөзбен әсер ету). **Психотерапияның негізгі мақсаты** – адамның өз өміріне өзі өзгерістер енгізуіне көмектесу. Көпжағдайда психотерапия медициналық ұғым ретінде қабылданады. Медициналық әдебиеттерде және медицинамен аралас ғылыми салаларда психотерапия науқас адамның ағзасына психика арқылы емдік әсер ету ретінде қарастырылады. Психотерапия емдік әдіс ретінде әдістері педагогика, әлеуметтену, физиология, медицина, психология, т.б. ғылымдармен негізделеді

- Я чувствую, что люди постоянно избегают меня

Психотерапияның адам жан дүниесіне әсер етуі жөнінде төрт негізгі моделі бар:

- психотерапияның емдеу әдісі ретінде *медициналық моделі*;
- психотерапияны үйрету үрдісі ретінде *психологиялық моделі*;
- психотерапия манипуляция ретінде қоғамды бақылап отыру мақсатындағы *әлеуметтік моделі*;
- психотерапия адамдармен өзара әрекеттес құбылыс кешені ретінде *философиялық моделі*.
- Психотерапия үрдісі үш кезеңнен тұрады:
- алдын – ала дайындық кезеңі;
- психотерапияны жүргізу кезеңі;
- адамдар мен кері байланысты жүзеге асыру кезеңі.

- Әрбір фазаның өзіне сәйкес мақсаттары бар:
- *-қарым-қатынасты орнатуды көрсету фазасының мақсаттары:*
 - диагноз қою;
 - психотерапиялық әдістерді таңдау;
 - қажетті жағдайда медициналық тексеруден өткізу;
 - ақпаратталған келісім.
- *-терапиялық шараларды қолдануды үйрету және көрсету мыналарға бағытталған:*
- рөлдік құрылымдау;
- жағымды өзгерістерді қалыптастыру;
- қажетті жағдайда этиологиясын (себептерін) түсіндіру.
- *-терапиялық жаттығуларды жасап көрсету фазасының мақсаттары:*
 - қажетті дағдылар мен ептіліктерді меңгеру;
 - әрекет – қылық мотивтеріне талдау жасау;
 - «мен» образын қайта құрылымдау.

● **Психотерапия** – тәжірибеде меңгерілген манипулятивті техникалар жиынтығы ғана емес, ол әрбір жағдайға психологтың тиімді шешімін дербес қолдануы, ғылым мен өнер арасында орнайтын шығармашылық үрдіс. Терапияның аяқталуы кезеңінде кері байланысты орнатудың міндеттілігі психотерапевттің жауапкершілігін арттырып, кәсіби сенімділіктің жоғарылауына жағдай туғызады.

● ***Психотерапияның клиникалық тәсілдері:***

- -гипноз
- -иландыру
- -зейнелі терапия

● Гипноз (лат. hypnos - ұйқы) — сананың уақытша күйі; сана көлемінің күшеюімен және оны иландырудың мазмұнына барынша шоғырландыруымен сипатталады, мұның өзі индивидумдық бақылау және өзін ұғыну функцияларының өзгеруімен байланысты. Гипноз гипноздаушының арнайы әсер етуінің нәтижесінде немесе мақсаткерлікпен өзін-өзі иландырудан пайда болады. Гипноздық жағдайдың өздігінен болатын ерекшеліктерін саралау керек. Күйдің өзінің тән сипаттамалары: барынша иланғыштық, гипноздан кейінгі амнезияның болуы. Гипноз жағдайында субъектіге оған сананың әдеттегі жағдайында тән емес физиологиялық және психикалық реакциялар пайда болуы мүмкін. Мұның қабылдау саласына (жағымды және жағымсыз иллюзиялар), ес саласында (бұған дейінгі өмірде болған оқиғалар мен фактілерді ұмыту не еске түсіру, жаңа материалды есте сақтау процестерінің белсендірілуі), зейін саласында (зейіннің шоғырлануы мен бөлінуінің артуы), ойлау саласында (қалыпты логиканың бұзылуы немесе шығармашылық сипаттың артуы). Сендірудің ықпалымен сананың уақытша бөлініп тасталуы немесе өзінің қылықтарын саналы бақылаудан айыру. Гипноз — жасанды жолмен келтіретін ұйқыға ұқсас күй.

Иландыру

Психологияда – адамға сөзбен әсер етудің, үгіт-насихаттың бір түрі. Адам түрлі жағдайда айналасындағылардың іс-әрекеті мен қылығына кейде еріксіз иланып отырады. Нәтижесінде адамның санасында бұрынғы сенімі мен бағыт-бағдарына, күнделікті әдет-ғұрпына қарама-қайшы пікірлер де тууы мүмкін; медицинада – адам психикасына әсер ету арқылы емдеудің ерекше бір түрі. Адам жас кезінде иланғыш келсе, білім алып, өмір мектебінен өтіп, есейе келе оның бойындағы әр нәрсеге сенетін иланғыштық қасиет азая береді. Иландыру ойдағыдай өтуі үшін науқас мінезінің ерекшеліктерін, ауруының даму барысын жақсы білу шарт. Науқастың иланғыштығы оның жоғары жүйке жүйесінің қызметінің ерекшеліктеріне тәуелді. Иланғыштық, көбінесе, әсершіл, көңілшек не әлсіз, шаршаған адамдарда байқалады. Иландырудың тура (тікелей сөзбен әсер ету) және жанама (науқасқа дәрі-дәрмектің, әр түрлі медициналық емшараның жақсы әсерін атап көрсету арқылы) түрлері ажыратылады. Сөзбен иландыру кезінде дәрігердің бір қалыпты қоңыр дауыспен айтқан сөздері құлаққа жағымды тиеді, науқастың денесін сипау, көк жарықты бір өшіріп, бір жағу немесе жаңбыр тырсылын елестету, т.б. науқасты елжіретеді. Бұл кезде гипноздалушының ми қыртысында жарым-жартылай тежелу дамиды, бірақ жеке белсенді сергек бөліктер қалады; осы бөліктер арқылы дәрігер мен науқас арасындағы байланыс іске асырылады. Сондай-ақ, иландыру адамның жүйке жүйесінің қызметі бұзылып, әр түрлі жүйке ауруларына шалдыққанда (мыс., жүйкесі тозу, т. б.), шылым шегуден арылу үшін де қолданылады.

Арт - терапия

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- ПСИХИАТРИЯ Г.ҚҰДИЯРОВА АЛМАТЫ-ҚАЗАҚСТАН 1994
- [GOOGLE.COM](https://www.google.com)
- [YANDEX.COM](https://www.yandex.com)